

Let's play **BAT!**

Tekst: Marleen van Baal, Hond InZicht
Foto's: Gerd Koehler & Henry Wolsink

Samen met Franka, mijn Duitse herder van net twee jaar oud, sta ik op het trainingsveld van Hondenschool de Laar in Bommel. Aan de overkant van het veld staat een andere hond. Franka ziet de hond en alles aan haar verandert. Ze gaat rechtop staan, kijkt strak naar de hond, spitst haar oren en hangt in de lijn. Ik sta stil en zorg dat de spanning van de lijn gaat. Dan, in een fractie van een seconde, likt ze haar neus en lijkt ze iets te ontspannen. Ik zeg "yes!" en terwijl ze naar mij kijkt, vraag ik haar mee te gaan, weg van de spannende hond. Met een boogje loop ik weer richting de andere hond en sta stil zodra Franka naar de andere hond kijkt. Franka kijkt weer gespannen en alert. Maar opeens ontspant haar houding, went ze haar kop af van de andere hond en op mijn "yes!" draait ze zich helemaal om naar mij en loopt met me mee, weg van de hond.

Naast mij klinkt de stem van Grisha Stewart: "Good! Good girl!" Ik sta hier niet zo maar op het veld, maar ik sta hier met Franka als 'demonstratie-koppel' om te laten zien hoe Behavior Adjustment Training in de praktijk werkt. Langs de kant zijn tientallen ogen op ons gericht en worden al onze handelingen kritisch gevolgd! Franka begrijpt bij de derde keer dat we de spannende hond naderen al heel goed dat 'weglopen' ook een optie is. Een optie waarvoor zij zelf kan kiezen. Er lijkt een soort opluchting in Franka te komen. Alsof ze opgelucht is dat ze niet naar die andere hond toe hoeft te gaan. Ik zie het gebeuren en realiseer me wat een verandering het zal zijn als dit gedrag vanzelfsprekend wordt!

Als ik deze situatie (Franka ziet een spannende hond) verplaatst naar het dagelijks leven, naar mijn eigen straat, dan zou het er heel anders uit zien. Franka hangt dan piepend of blaffend in de lijn, compleet gefocust op die andere hond. Ik neem haar mee, weg van die andere hond, maar zij zou zich wel tien keer proberen om te draaien om naar die hond te kijken.

Dit soort gedrag roept vast enige herkenning op! En als je het niet herkent van je eigen hond, kun je ongetwijfeld wel een paar andere honden bedenken die vergelijkbaar gedrag vertonen als Franka.

Er zijn in verhouding maar weinig honden die fluitend door het leven gaan zonder ook maar ergens een probleem mee te hebben. Veel honden vinden wel iets of iemand spannend. De ene hond is bang voor mannen, de andere voor kinderen. Sommige honden houden niet van kleine hondjes of juist niet van grote reuen. En dan hebben we natuurlijk nog de honden die zich uitleven op katten, stofzuigers, fietsers, paarden en noem maar op. Maar er zijn ook honden die het gewoonweg begroeten van een andere hond al zo ongelofelijk spannend vinden, dat ze er maar gelijk bovenop springen met alle risico's van dien. Kortom: spannende situaties zijn er genoeg in een hondenleven.

Als dit gedrag een keer voorkomt, is dat misschien niet altijd even leuk, maar hoeft het niet belastend te zijn voor de hond en zijn welzijn. Maar wat als een hond elke keer dat hij de 'trigger' ziet, zo in de stress schiet, dat het voor hond, baas en de omgeving een probleem wordt? In dat geval is Behavior Adjustment Training (BAT) een absolute uitkomst.

Dat honden om leren gaan met spannende situaties een 'hot item' is in hondenland, bleek wel uit de belangstelling voor het seminar van Grisha Stewart, de drijvende kracht achter BAT. Ruim 40 hondengedragdeskundigen, hondenbazen en trainers namen op 16 en 17 juni deel aan het tweedaags BAT seminar van Grisha Stewart bij Hondenschool De Laar in Bommel.

Heel kort gezegd is BAT er op gericht om de hond te leren dat hij een keuze heeft om weg te gaan uit situaties die hij spannend vindt. Dat klinkt simpel, alleen in de praktijk komt er nog heel wat bij kijken. Het is geen werkwijze om zo maar even uit te proberen. Het effect van BAT valt

of staat bij een goede opbouw, het zeer goed lezen van de lichaamstaal van de hond, een gecontroleerde trainings situatie (set up) en zorgen dat de hond gedurende de training te allen tijde onder zijn angst/agressie grens (threshold) blijft. En een belangrijk kenmerk van BAT is dat er gewerkt wordt met functionele beloningen: het verminderen van stress en vergroten van het gevoel van veiligheid doordat er afstand komt tussen de hond en de spannende 'trigger'. Door de werkwijze van BAT kan de hond, in een veilige omgeving, leren dat hij een keuze heeft.

Het is onvoorstelbaar hoe snel de afstand tussen de hond en de spannende 'trigger' verkleind kan worden. Binnen één set up gaf Franka bijvoorbeeld aan dat de hond in de verte helemaal niet meer zo interessant was. Ze begreep dat ze een keuze had. Voor mij als baas was dat een magisch moment! Haar oude gedrag om er met veel bombarie op af te vliegen, leek verdwenen. Weliswaar was de afstand nog groot, maar het begin was er. En dat na een sessie van nog geen 20 minuten! Volgens Grisha zijn er gemiddeld tussen de 10 tot 20 set ups nodig om een hond in staat te stellen een 'trigger' tot zeer dichtbij te benaderen of er zelfs helemaal geen moeite meer mee te hebben. En dan praat ze ook over honden, die dusdanig gedrag vertonen, dat eigenlijk iedereen de moed al heeft opgegeven.

Het seminar heeft een hoop teweeggebracht. Op meerdere plaatsen in het land wordt al flink geoefend met set ups om zo veel mogelijk praktijkervaring op te doen en kennis te delen. Ook Franka en ik staan binnenkort weer in zo'n set up, want het lijkt me geweldig als zij straks zonder enige moeite haar keuze maakt of zij wel of geen contact wil met een andere hond!

Wil je meer weten over het werken met BAT, kijk dan op de website van Grisha Stewart: www.functionalrewards.com. Via deze site zijn ook haar boek en verhelderende DVD te verkrijgen. Denk je bij het lezen van dit artikel "Dit is wat voor mij en mijn hond!" en wil je meer weten over de mogelijkheden, stuur dan een mail naar info@hondenschooldelaar.nl. Zij kunnen je in contact brengen met hondentrainers en gedragsadviseurs bij jou in de buurt die werken met BAT.

Pim Schuurmans, Dogs&Co, Oeffelt:

BAT is een doordacht concept en voorziet in een oplossing voor een veelvoorkomend probleem. BAT is een toegankelijke methode, die begrijpelijk is voor de eigenaar. De eigenaar leert tijdens het werken met BAT om rekening te houden met de behoeften van zijn hond. De hond wint aan zelfvertrouwen, wordt daardoor rustiger en is uiteindelijk in staat om op een positieve manier contact te maken met andere honden of om te gaan met objecten waar hij voorheen angstig voor was.

Marieke Smit, Hondenschool Robbedoes, Veendam:

Met BAT kun je een wezenlijke verandering tot stand te brengen in de manier waarop een hond omgaat met zijn angst of frustratie. Dit gebeurt niet door onderdrukking, correctie of overstimulatie, maar door de hond zelf keuzes te laten maken. Hij kan kiezen voor het al dan niet benaderen van het voorwerp van zijn angst of frustratie. Hierdoor zit de bekrachtiging in het nemen van afstand of juist dichterbij komen. Een bekrachtiging die de hond zelf creëert! Ik vond het verrassend om te zien hoe snel een hond leert met BAT. Bijkomend voordeel van deze methode is dat bazen veel leren over het gedrag en lichaamstaal van hun hond.

Jolein van Weperen, Hondenschool De Laar, Bommel:

In trainingen kun je kiezen voor diverse manieren van belonen, waaronder voer of spel. Bij BAT is het mooi om te zien dat het 'functioneel belonen' zo een enorm effect heeft. Als de hond spanning ervaart ten opzichte van een 'trigger', is het vergroten

van de afstand tussen hem en het spannende object de meest effectieve beloning. De hond maakt de keuze om uit de situatie te stappen en belooft daarmee zichzelf. Daarnaast is BAT een uiterst hondvriendelijke en vooral effectieve methode als je in staat bent de lichaamstaal van je hond goed te lezen!

Henry Wolsink en Jolein van Weperen van Hondenschool De Laar zijn de organisatoren van het BAT seminar. Jolein van Weperen staat bekend om haar uiterst positieve, drukvrije en zeer originele trainingsmethoden. Kijk voor informatie en inspirerende filmpjes op: www.hondenschooldelaar.nl

Wie is Grisha Stewart?

Grisha Stewart is een schrijver, een veelgevraagde spreker op seminars maar bovenal een hondentrainer. Grisha is gespecialiseerd in het helpen van honden die moeite hebben met mensen, kinderen of andere honden. Grisha is eigenaar van het trainingscentrum Ahimsa in Seattle, Verenigde

Staten. Dit trainingscentrum heeft een Boeddhistische grondslag waarbij geweldloosheid ten aanzien van alle levende wezens centraal staat. Deze visie is ook helemaal terug te vinden in de werkwijze van Grisha: baas en hond bouwen aan hun relatie zonder enige vorm van druk of dwang. Op de website van Grisha Stewart www.functionalrewards.com kun je video's bekijken en haar boek en dvd's bestellen.